

Lilian Farahani, sopraan Maurice Lammerts van Bueren, piano

De Nederlands-Iraanse sopraan **Lilian Farahani** heeft, na haar afstuderen *cum laude met onderscheiding* aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en de Dutch National Opera Academy in Amsterdam, een bliksemcarrière gemaakt. Haar *'weelderige, kleurrijke sopraan, haar ongeëvenaarde dictie en haar natuurlijk acteren'* (Opera News Review) droegen ertoe bij dat ze inmiddels al vele operarollen heeft kunnen vertolken, in grote operahuizen en op festivals in binnen- en buitenland. Lilian voelt zich net zo goed thuis in het klassieke als in het hedendaagse repertoire. Zo speelde ze deze zomer op het festival van Aix-en-Provence in de wereldpremière van de opera 'Innocence' van Saariaho, zong ze hoofdrollen in 'Anne en Zef' van Monique Krüs, 'Death Knocks' (Christian Jost) en 'Een helse komedie' bij het Nationale Toneel. Haar debuut-CD *'WOMAN - the making of...'*, met twee grote liedcycli van de Amerikaanse componist Jake Heggie, werd internationaal zeer goed ontvangen en onder meer verkozen tot *Critic's choice* in het gerenommeerde New Yorkse tijdschrift Opera News.

Pianist **Maurice Lammerts van Bueren** studeerde in Amsterdam bij Jan Wijn en behaalde de aantekening Kamer-muziek bij Ludmilla Baslawskaja. Liedbegeleidingslessen kreeg hij onder meer van grootheden als Graham Johnson en Rudolf Jansen. Maurice heeft zich sindsdien volledig toegelegd op de liedkunst en wordt algemeen erkend als een van de belangrijkste liedbegeleiders. Jake Heggie: *'He knows what it is to be inside a song and make it live in the moment - and stay in the heart'*.

Maurice nam 14 CD's op, die diverse onderscheidingen ontvingen. Met het album/recital 'Les Apaches' verrasten hij en sopraan Ellen Valkenburg ons vorig seizoen. Zijn recente Heggie CD met Lilian vormt de kern van het huidige recital.

Naast muziek heeft Maurice nog een andere passie: als portretfotograaf maakt hij regelmatig portretten van zangers, instrumentalisten en schrijvers. Zijn foto's werden gepubliceerd in o.a. de NRC, het AD en de Volkskrant.

WOMAN, the making of...

Richard Strauss (1864-1949)

Tekst: Karl J. Simrock, naar Hamlet van Shakespeare
Drei Lieder der Ophelia, op.67

1. Wie erkenn' ich mein Treulieb
2. Guten Morgen, 's ist Sankt Valentinstag
3. Sie trugen ihn auf der Bahre bloss

Jake Heggie (1961-)

Tekst: Philip Littell

Eve-Song

1. My Name / 2. Even / 3. Good / 4. Listen / 5. Snake / 6. Woe to Man / 7. The Wound / 8. The Farm
- (met projecties van de hand van fotograaf MLvB)*

--- pauze ---

Maurice Ravel (1875-1937)

Tekst: Tristan Klingsor

Shéhérazade

1. Asie - Azië
2. La flûte enchantée – *de toverfluit*
3. L'indifférent – *de onverschillige*

Astor Piazzolla (1921-1992)

Tekst: Horacio Ferrer

***Chiquilín de Bachín* – Klein ventje bij Bachín**

***Yo soy María de Buenos Aires* – Ik ben Maria uit ...**

Ariel Ramírez (1921-2010)

Tekst: Felix Luna

***Alfonsina y el mar* – Alfonsina en de zee**

→ ***De liedteksten (inclusief vertaling) vindt u op onze website.***

Programmanotities

De cyclus *Eve-Song* van de Amerikaanse componist Jake Heggie vormt het uitgangspunt van dit programma. Deze liedcyclus en de cyclus *At the Statue of Venus* vormen de inhoud van de recente CD – en hij heeft meer voor en over vrouwen gecomponeerd -, wat de vraag oproept waar zijn fascinatie voor vrouwen vandaan komt. Heggie: *'Ik ben opgegroeid tussen sterke, gecompliceerde vrouwen – en ze hebben me altijd gefascineerd. Sinds ik een kind was, heb ik gezien hoe vrouwen gemarginaliseerd werden, slecht behandeld, onbegrepen, niet serieus genomen. Het stoorde me en maakte me kwaad. Ik werd als vanzelf aangetrokken tot verhalen, gedichten en andere teksten van en over vrouwen en de keuzes die ze maken om te overleven.'*

Dit is ook een goede typering van het programma van vandaag, dat de vrouw in al haar complexiteit laat zien; en vooral haar emancipatiestreven.

Richard Strauss portretteert Ophelia, die in Hamlet langzaam gek wordt (of is het: lijkt te worden?). Heggie schildert in acht scènes hoe Eva in een door mannen gedomineerd paradijs (God, Adam) haar identiteit zoekt door het hele scheppingsverhaal vlijmscherp te ontleden. Ravel's Shéhérazade is de ultieme verleidster die door 1001 verhalen te vertellen haar leven redt. Bij Piazzolla treffen we het zelfverzekerde Latijns-Amerikaanse temperament aan van de volkswrouw die de hele wereld aan kan. Ramírez' Alfonsina tenslotte, door het leven getekend, zet de ultieme stap, één worden met de zee.

Met deze caleidoscoop aan vertellingen, mini-opera's als het ware, zullen de musici ons verleiden, net zoals Shéhérazade dat deed bij sultan Shahriaar.

Strauss heeft in zijn Ophelia Lieder op een bijzondere manier de instabiliteit van Shakespeares personage weergegeven. Hij speelt met toonsoorten, met dissonanten, met accenten - vaak net op het 'verkeerde' moment - om daarmee een onzekerheid te creëren die Ophelia's labiliteit voelbaar maakt. Het eerste en derde lied gaan over de herinnering aan een dode geliefde en zijn ingetogen van karakter, terwijl het Valentijnslied heel *up-beat* is,

maar een minstens zo serieus onderwerp (#metoo) heeft. Weet ze wat ze zingt? Is ze wel zo onschuldig?

Lilian aan het woord over **Heggie's** Eve-Song: 'Je beleeft hierin wat Eva doormaakt in het paradijs. De teksten en muziek zijn heel menselijk en aards. Eva is een vrouw van nu die erover nadenkt hoe ze hier terechtgekomen is. Adam, God: een stelletje mannen door wie ze hier is neergezet, natuurlijk weer naakt.' Het stuk begint met een alles overstemmende oerkreet, waarin Eva haar naam en identiteit ontdekt. Vervolgens worden alle hoekjes van de Hof van Eden grondig geschouffeld... Heggie gebruikt hierbij een rijk palet aan muzikale stijlen. De voordracht is nu eens gepolijst, dan weer rauw en aards. Al met al een overrompelende liedcyclus, die deze musici op het lijf geschreven is!

Voor *Shéhérazade* heeft **Ravel**, in navolging van Rimsky-Korsakov, duidelijk naar het oosten gekeken; de tekst in *Asie* windt daar ook geen doekjes om - een bijna eindeloze opsomming 'ik zou willen zien...': minaretten in Perzië, loensende moordenaars, betoverende paleizen, louche ogende kooplui, Chinese mandarijnen,... Elk vormt een klein tafereeltje, vol afwisselende kleuren en timbres. Hetzelfde geldt de twee andere delen. Ravel schildert overtuigend het oosten, maar met westerse middelen: het is onmiskenbaar Raveliaanse sprookjesmuziek. Opvallend is verder hoe onafhankelijk de stem beweegt boven de sfeertekeningen van het orkest/de piano.

De twee songs van tangokoning **Piazzolla** hebben een duidelijke sociale inslag. De eerste vertelt van het straatjongetje dat bij restaurant *Bachín* aan de heren rozen voor de dames probeert te slijten; hij heeft twee linker schoenen aan..., niemand ziet hem staan. Hij schaamt zich als zijn moeder langs komt. Dat zou heel goed de zelfverzekerde *María de Buenos Aires* geweest kunnen zijn, de hoofdrolspeelster (prostituée) in deze beroemde tango-opera.

De poëtische zamba *Alfonsina y el mar* van **Ramírez** is gecomponeerd na de dood van de Argentijnse dichteres Alfonsina Storni, die zichzelf verdrong in de zee. Het ontroerend mooie lied spreekt voor zich. [JCdeL]

Volgend concerten:

→ zondag 10 oktober: *Sterren van Morgen!*

Diana Fakour-viool, Adam Akopian-piano

winnaars van het Prinses Christina Concours

Dianto Reed Quintet

winnaars Grachtenfestival Conservatorium Concours

→ zaterdag 30 oktober, 14.00 uur:

Redon Pianokwartet

pianokwartetten van Mozart en Brahms

Onze concerten worden mede mogelijk gemaakt door:

Gemeente Assen

FPK, Fonds Podiumkunsten

Stichting Albino

Tijdhof, Daverschot & De Jong Posthumus notarissen

UNP accountants adviseurs

AlbertsKleve, bureau voor grafisch ontwerp

*alsmede enkele begunstigers
die niet met naam genoemd willen worden*

zondag 19 september 2021

**Lilian Farahani, sopraan
Maurice Lammerts van Bueren, piano**

WOMAN *the making of...*